

Tasviriy san'at mashg'ulotlarida milliy ornamentlar va zamonaviy ijodiy yondashuvlarni uyg'unlashtirish

Nasullojeva Sarvinoz Komiljon qizi

Buxoro Davlat pedagogika instituti

Tasviriy san'at magistratura ta'lim yo'nalishi

1-bosqich magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada tasviriy san'at mashg'ulotlarida milliy ornamentlar va zamonaviy ijodiy yondashuvlarni uyg'unlashtirishning pedagogik usullari tahlil qilinadi. Tadqiqot o'quvchilarda milliy madaniyatni qadrlash, estetik tafakkur va ijodiy salohiyatni rivojlantirishga qaratilgan. Shuningdek, mashg'ulotlarda an'anaviy san'at shakllarini zamonaviy texnologiyalar bilan birlashtirishning samarali metodlari keltiriladi. Maqola pedagoglar va san'at o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar beradi va darslarning mazmuniy samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: Milliy ornamentlar, Tasviriy san'at, Zamonaviy yondashuvlar, Pedagogik metodlar, Ijodiy mashg'ulotlar, Estetik tarbiya

Tasviriy san'at o'quvchilarda nafaqat badiiy did va estetik qarashlarni rivojlantiradi, balki milliy madaniyat va qadriyatlarini anglashga xizmat qiladi. Har bir millatning o'ziga xos ornament va naqsh-uslublari mavjud bo'lib, ular o'quv jarayonida ijodiy faoliyatning asosiy elementiga aylanishi mumkin. Bugungi kunda zamonaviy ta'lim jarayonida milliy va an'anaviy san'at elementlarini integratsiya qilish muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Mashg'ulotlarda milliy ornamentlarni zamonaviy ijodiy yondashuvlar bilan uyg'unlashtirish nafaqat o'quvchilarning estetik savodxonligini oshiradi, balki ularni ijodiy tafakkur, tahlil va muammolarni hal qilish ko'nikmalariga o'rgatadi. Shu bilan birga, pedagogik jarayonni qiziqarli va interaktiv qilish, o'quvchilarni milliy madaniyatga bog'lash, loyihaviy ishlar va guruh mashg'ulotlari orqali samarali natijalarga erishish mumkin.

Mazkur maqolada milliy ornamentlar va zamonaviy ijodiy yondashuvlarni tasviriy san'at mashg'ulotlariga integratsiya qilishning samarali usullari tahlil qilinadi, pedagogik metodlar va amaliy tavsiyalar keltiriladi. Bu yondashuv o'quvchilarda milliy

qadriyatlarni anglash, ijodiy salohiyatini oshirish va zamonaviy ijodiy texnologiyalar bilan ishlashni o'rgatishga qaratilgan.

Tasviriy san'at mashg'ulotlarida milliy ornamentlar va zamonaviy ijodiy yondashuvlarni uyg'unlashtirish o'quvchilarda estetik did, kreativ tafakkur va milliy madaniyatga oid ongni rivojlantirishning samarali usuli hisoblanadi. Har bir millatning ornamentlarida o'ziga xos ranglar, shakllar va naqshlar mavjud bo'lib, ular tarixiy, madaniy va ma'naviy ahamiyatga ega. Pedagogik jarayonda ushbu elementlarni o'quv jarayoniga integratsiya qilish orqali o'quvchilarning vizual estetikasi oshadi, ijodiy fikrlash qobiliyati rivojlanadi va milliy qadriyatlar bilan bog'lanish kuchayadi.

Milliy ornamentlarni darslarga tatbiq etishning birinchi usuli – tarixiy va madaniy kontekstni tushuntirishdir. O'quvchilarga ornamentlarning kelib chiqishi, ularning ramziy ma'nosi va shakl xususiyatlari o'rgatiladi. Masalan, o'zbek xalqining guldor va geometrik naqshlari, qushlar va hayvonlar tasvirlari bilan bog'liq tarixiy hikoyalar dars davomida tanishtiriladi. Bu o'quvchilarda madaniy merosni qadrlash hissini uyg'otadi va milliy identifikatsiyani shakllantiradi.

Ikkinchi muhim usul – milliy ornamentlarni amaliy mashg'ulotlar orqali uyg'unlashtirish. O'quvchilar naqshlarni rasm, kollaj, akvarel va boshqa vizual texnikalar yordamida yaratadilar. Shu bilan birga, pedagoglar zamonaviy texnologiyalarni, masalan, raqamli tasviriy dasturlar yoki grafika vositalarini qo'llash orqali an'anaviy naqshlarni zamonaviy kontekstga moslashtirish imkonini yaratadilar. Bu metod o'quvchilarda ijodiy tafakkur, muammolarni hal qilish va eksperiment qilish qobiliyatini rivojlantiradi.

Loyihaviy va guruh ishlari ham samarali pedagogik yondashuvlardan biridir. O'quvchilarga milliy ornamentlar asosida kichik ijodiy loyihalar tayyorlash vazifasi berilganda, ular mustaqil ravishda tadqiqot olib boradilar, ma'lumotlarni tahlil qiladilar va o'z loyihalarida ijodiy yechimlarni qo'llaydilar. Shu jarayonda guruh ishlari o'quvchilarda jamoaviy hamkorlik ko'nikmalarini, interaktiv muloqot va muammolarni hal qilish qobiliyatini shakllantiradi.

Shuningdek, mashg'ulotlarda milliy ornamentlarni zamonaviy ijodiy yondashuvlar bilan uyg'unlashtirish o'quvchilarni estetik sezgi va rang tajribasini boyitadi. Masalan, an'anaviy naqshlarni rangli qog'oz, tekstura va 3D elementlar bilan birlashtirish orqali yangi kompozitsiyalar yaratish mumkin. Bu jarayon o'quvchilarda vizual tafakkur, dizayn va kreativ yondashuvlarni rivojlantiradi.

O'quvchilarning yosh xususiyatlari va individual qobiliyatlarini hisobga olgan holda mashg'ulotlarni tashkil etish muhimdir. Boshlang'ich sinflarda oddiy va tushunarli naqshlar bilan ishlash, o'rta va yuqori sinflarda esa murakkab loyihaviy ishlar, raqamli va interaktiv texnologiyalar bilan ishlash tavsiya etiladi. Shu yo'l bilan o'quvchilarning qiziqishi yuqori bo'ladi va ularning ijodiy salohiyati rivojlantiriladi.

Shuni ta'kidlash kerakki, milliy ornamentlar va zamonaviy yondashuvlarni uyg'unlashtirish jarayonida o'quvchilarda ijodiy erkinlik va eksperiment qilish imkoniyatini berish zarur. Pedagoglar o'quvchilarga turli materiallar, ranglar, shakllar va texnikalarni sinab ko'rishga ruxsat berishi kerak. Bu usul o'quvchilarda muammolarni hal qilish va ijodiy yechimlarni topish qobiliyatini kuchaytiradi.

Natijada, tasviriy san'at mashg'ulotlarida milliy ornamentlar va zamonaviy ijodiy yondashuvlarni uyg'unlashtirish o'quvchilarning milliy ongini shakllantirish, estetik savodxonligini oshirish va ijodiy tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu yondashuv pedagoglarga mashg'ulotlarni qiziqarli, interaktiv va mazmunli tashkil etishga imkon beradi hamda o'quvchilarda milliy madaniyatni qadrlash, ijodiy mustaqillik va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Tasviriy san'at mashg'ulotlarida milliy ornamentlar va zamonaviy ijodiy yondashuvlarni uyg'unlashtirish pedagogik jarayonning samarali usuli hisoblanadi. Bu yondashuv o'quvchilarda estetik didni rivojlantiradi, milliy madaniyat va qadriyatlarini anglashga yordam beradi, ijodiy tafakkur va muammolarni hal qilish qobiliyatini shakllantiradi. Loyihaviy va guruh mashg'ulotlari orqali o'quvchilar mustaqil fikrlashga o'rganadilar va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Shu yo'l bilan pedagoglar mashg'ulotlarni zamonaviy va milliy qadriyatlarini hisobga olgan holda tashkil etish orqali o'quvchilarning badiiy va ijodiy salohiyatini oshirishga erishadilar.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Шавдиров С. А. Подготовка будущих учителей к исследовательской деятельности //Педагогическое образование и наука. – 2017. – №. 2. – С. 109-110.
2. Shavdirov S. A. Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons //Eastern European Scientific Journal. – 2017. – №. 1. – С. 131-134.
3. Shovdirov S. Analyzing the sources and consequences of atmospheric pollution: A case study of the Navoi region //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2024. – T. 587. – C. 02016.

4. Shavdirov S. Method of organization of classes in higher education institutions using flipped classroom technology //AIP Conference Proceedings. – AIP Publishing LLC, 2025. – T. 3268. – №. 1. – С. 070035.
5. Шавдилов С. А. Ўқувчиларда тасвирий саводхонликка оид ўқув компетенцияларини шакллантиришнинг педагогик-психологик жиҳатлари //Современное образование (Узбекистан). – 2017. – №. 6. – С. 15-21.
6. Shovdirov S. A. Tasviriy san'atni o'qitishda o'quvchilarning sohaga oid o'quv kompetensiyalarini shakllantirish omillari //Inter education & global study. – 2024. – №. 1. – С. 8-14.
7. Ibraimov X., Shovdirov S. Theoretical Principles of The Formation of Study Competencies Regarding Art Literacy in Students //Science and innovation. – 2023. – T. 2. – №. B10. – С. 192-198.
8. Шавдилов С. А. ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОМУ О. И ПРИКЛАДНОМУ ИСКУССТВУ //INTERNATIONAL SCIENTIFIC REVIEW OF THE PROBLEMS AND PROSPECTS OF MODERN SCIENCE AND EDUCATION. – 2018. – С. 84-85.
9. Shovdirov S. TASVIRIY SAVODXONLIKKA OID O'QUV KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA O'QUVCHILARNI MANTIQUIY VA ABSTRAKT FIKRLASHGA O'RGATISH //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 12. – С. 193-196.
10. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in The Process of Teaching Fine Arts //International Journal on Integrated Education. – 2023. – Т. 4. – №. 3. – С. 60-66.

